

I. ZVYŠOVANIE TLAKU NA KVALITU PRÁCE SUDCOV CEZ PRAVIDELNÉ HODNOTENIE – Druhý balík zmien v súdnictve

Druhý veľký balík zmien v súdnictve obsahuje zmeny týkajúce sa priamo práce sudcov, rokovaní Súdnej rady SR aj disciplinárnych konaní. Sudcov podľa návrhu čaká pravidelné hodnotenie ich práce a dodržiavanie zásad sudcovskej etiky. Trojnásobné negatívne hodnotenie sudcu bude od januára dôvodom pre vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti s možnosťou zániku funkcie sudcu.

HODNOTENIE SUDCOV

„Ak chceme v súdnictve lepšiu kvalitu, musí existovať spôsob hodnotenia práce sudcov. Od nového roku bude platiť nový systém, ktorý umožní odhaliť kvalitnú, ale aj nedostatočnú prácu sudcov. Prichádza komplexné a pravidelné hodnotenie práce sudcov, podľa ktorého pre opakované negatívne výsledky bude môcť sudca prísť dokonca o funkciu. Zároveň sa môže obmedziť zjednodušovanie, že chyba jedného je chybou všetkých sudcov,“ uviedla pri prekladaní novely ministerka Žitňanská.

Cieľom novely je zlepšenie reálneho fungovania inštitútu hodnotenia sudcov, lebo ide o dlhodobu nefunkčný systém.

Základné zmeny pri hodnotení sudcov zahŕňajú:

- Obnovenie pravidelného hodnotenia sudcu **každých 5 rokov**, resp. opakované po jednom až dvoch rokoch;
- **Možnosť straty funkcie sudcu**, ak sa preukáže, že sudca stratil odbornú spôsobilosť byť sudcom (doplnenie úpravy disciplinárnej zodpovednosti sudcov);
 - Prvé negatívne hodnotenie sudcu sa bude posudzovať ako **disciplinárne previnenie**.
 - Ak aj opakované hodnotenie bude so záverom „nevyhovel“, pôjde o **závažné disciplinárne previnenie**.
 - Osobitne je riešená situácia, ak sudca bude trikrát vo svojej profesionálnej kariére hodnotený so záverom „nevyhovel“. V tomto prípade už môže ísť o **závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s výkonom funkcie sudcu**. Na naplnenie skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia sa nebude vyžadovať, aby išlo o tri bezprostredne po sebe nasledujúce negatívne hodnotenia.
- Zavádza sa nový inštitút – **ročný štatistický výkaz sudcu**
 - V tomto prípade ide o časť hodnotenia práce sudcu - o špecifickú formu štatistického zisťovania stupňa výkonnosti sudcu.
 - Bude zverejňovaný a bude sa v ňom každoročne sledovať výkonnosť sudcu v ním vybavovanej agende – sledujú sa primárne kvantitatívne

ukazovatele. Výkaz bude pokladom pre hodnotenie sudcu. Výkaz sa súčasne bude každoročne zverejňovať.

- Zároveň v prípade podpriemerných ročných výsledkov bude predseda súdu povinný priložiť aj informáciu o opatreniach, ktoré prijal, aby sa stav zmenil, resp. či vyvodil voči danému sudcovi zodpovednosť.
- Hodnotenie sudcu budú vykonávať po novom predsedovia grémií a predsedovia kolégií, čo je vyhovujúce aj z hľadiska zabezpečenia príslušnej odbornej úrovne hodnotenia sudcu.
- Nanovo sa koncipujú kritériá posudzované pri hodnotení sudcu. Zásadná zmena spočíva v zavedení mechanizmu bodovania jednotlivých kritérií, rovnako aj subjektu, ktorý prideliuje body za jednotlivé sledované kritériá.
- Na základe celkového počtu bodov, ktoré pridelia na to určené subjekty sa určí výsledný výrok hodnotenia sudcu.

Pridelovať body za jednotlivé hodnotiace (sledované) kritériá budú 3 subjekty –

- a) predseda grémia/kolégia, ktorý je súčasne hodnotiteľom,
- b) predseda súdu a
- c) hodnotiaca komisia, ktorú vytvára sudcovská rada.

Žiaden z týchto subjektov sám o sebe nemôže rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť výsledný výrok hodnotenia pridelením rozhodujúceho počtu bodov (35:35:30).

Pridelenie bodov:

- 1. Hodnotiaca komisia (0 - 30 bodov)** - za prieskum rozhodovacej činnosti, plynulosti a dôstojnosti vedenia súdneho konania v hodnotenom období.
- 2. Predseda grémia/kolégia (0 - 35 bodov)** - za zistenia zo stanovísk odvolacích senátov, prípadne dovolacích senátov, z vlastných poznatkov osoby hodnotiteľa a stanoviska sudcovskej rady k dodržiavaniu zásad sudcovskej etiky.
- 3. Predseda súdu (0 - 35 bodov)** - vyjadrenia predsedu súdu o činnosti hodnoteného sudcu, stav a príčiny starších nevybavených vecí a prieťahov v konaní a z výkazov.

Výroky:	Body:
Výborný	86 – 100 bodov
Dobrý	60 – 85 bodov
Nevyhovujúci	59 a menej

Negatívne hodnotenie sudcu („nevyhovujúci“) bude dôvodom pre vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti s možnosťou zániku funkcie sudcu. Každý výrok v hodnotení sudcu bude musieť byť odôvodnený.

Návrh podporuje aj legitímne právo hodnoteného sudcu vyjadriť sa k záverom hodnotenia. Toto oprávnenie však sudca môže realizovať len v prípade ak sú známe výsledky hodnotenia. Preto sa dopĺňa povinnosť predsedu súdu oznámiť dotknutému sudcovi obsah hodnotenia.

DISCIPLINÁRNE KONANIA

Zmeny sa dotknú aj zlepšenia reálneho fungovania disciplinárneho konania sudcov. Vo vzťahu k disciplinárnemu konaniu sa navrhuje zavedenie náhodného výberu disciplinárneho senátu zvlášť pre každé disciplinárne konanie, čím sa výrazne obmedzí riziko zneužitia disciplinárneho konania.

Je to základným predpokladom pre naplnenie požiadavky, aby **disciplinárne konanie bolo v opodstatnených prípadoch efektívnym nástrojom očisty súdneho stavu**. Na účely občianskej kontroly disciplinárnych senátov bude ich zoznam zverejnený na internete, rovnako aj databázy predsedov a členov disciplinárnych senátov zvolených súdnou radou.

SUDCOVIA A ICH VYJADROVANIE O ROZHODNUTIACH

Ministerka navrhuje obmedziť aktuálne platný zákaz vyjadrovania sa sudcov len na rozhodnutia, ktoré nie sú právoplatné.

Zákaz možnosti vyjadrovať sa k súdnym rozhodnutiam zo strany sudcu nemožno vnímať v absolútnom význame – sudca môže rozhodnutia komentovať, podrobovať ich odbornej kritike alebo zaujímať k nim vlastné postoje napr. v rámci výkonu lektorskej činnosti, publikačnej činnosti a pod.

ZMENY TÝKAJÚCE SA SÚDNEJ RADY SR

Vo vzťahu k Súdnej rade ďalej ministerka Žitňanská navrhuje:

- zákaz hlasovania per rollam (t.j. aby sa hlasovanie dialo len na zasadnutí súdnej rady, a nie napríklad bez zasadnutia deň po verejnom rokovaní Súdnej rady SR emailom),
- zavedenie verejného hlasovania súdnej rady,
- možnosť členov súdnej rady uplatňovať tzv. odlišné stanoviská k rozhodnutiam súdnej rady,
- zavádza povinnosť súdnej rady zverejňovať materiály, o ktorých bude rokovať ako aj povinnosť zverejňovať termín rokovania najmenej 15 dní vopred (aby sa nestávalo, že o verejnom zasadnutí informuje Súdna rada SR ani nie 24 hodín pred samotným zasadnutím),
- pre voľby členov Súdnej rady SR sudcami sa navrhuje zavedenie volebných obvodov kopírujúcich obvodu krajských súdov, čo bude znamenať, že každý kraj bude mať svojho zástupcu v Súdnej rade SR.